

**Sagi tə, ba nə púpúní ba pa
Ebərə
Kərisə lià tə nə
Ebərə-ba sagi tə yuu wa sugu**

Lìù tə, v nə púpúní sagi kv tə

Lìù mama yèrì liù tə, v nə púpúní sagi kv tə. Yá liù tə, v dàn nə púpúní kv, yi *Zwifə, v nə jigə *Kərisə liù. U yèé Yı saga nədwara tə zəni zəni, v ga yèé *Gərekə-ba yìèn zənzən.

Lìà tə nə, v nə púpúní

U púpúní kv v pa *Kərisə lià tə nə, ba nə zén ba yi *Zwifə-ba, ba vànà yà nə gwàrì, ba wa lià duən tətə yà nə pìà ba dɔgv Yı cwəŋə tə.

Sagi tə wa sugu

Nəŋə kv tə yırı, v nə púpúní ba nə: *Kərisə lià təntə yà tə wà kàrì tə, tə nə pın diàn zənzən, dèń nì, kv pa, ba vànà gwàrì.

Lìù tə, v nə púpúní sagi tə, dàn kàrì ba, sə ba lwarì kv tə nə yi Zwezi cígá cígá. U bırı ba də, Zwezi-Kərisə cıci nə yi Yı nimardun tə *jɔŋwanv. U mù nə yi liù tə, v nə wulə Yı də ləzoni pwərə wa, v kwen ba. U cígá yi ləzwənə, v cígá ga yi Yı də. U tıga dagarv tə yuu wa, v ma fwa *jɔŋi, kv nə pın won mama nıi sú.

Síún nə, nə kúv ba jwəŋə duən pìà. Nə mama twá də Zwezi-Kərisə nə wáá Yı yıra nə boli, fən ga ba nəba jə. Lìù tə, v nə púpúní sagi kv tə pìà, sə v dàn Ebərə-ba jìàn. Mə kv mù nə pın, v tì

Yu nimardwan tə wa là tə, ba nə dí yáá ba kə ba waa Yu nə, v ma maŋa v biri ba. U kwè ba, sə ba yá ba tiàn Zwezi juŋ wa, v nə yi liù tə, ba nə wàá v nə ba twá ba janı pínú wuuu, ba dàn ká pìi ba kə ba kwa càn wa.

Yu twá v biù Zwezi-Kərisə tə nə, v ma swìn nə con

(Zwan 1.1-14; Kolosə tiàn 1.15-17; Eberə-ba 10.12-14; Filipə tiàn 2.6-11)

¹ Dí yáá nə, Yu twá v nii *sùsùnà tə nə, v ma swìn nə n̄bara-ba con, nəε kapuɸu. U twá conı yirə yirə də nə, v ma swìn ba con. ² Síún nə, Yu dàn twá v biù tə nə, v ma swìn nə con nə, zèn máŋá ku tə wa. Yu twá də v mù, v ma fwa luv, Yu ga li wá v tún, v ga tún máŋá də, sə v pa v tuŋ wiən tə mama. ³ Yu twá v biù təntə nə, v pa v dun tə pıɸı. U mù nə yi Yu nyınyıga cígá cígá. U nii sugv jə diàn. Ku twá ku mù sugv təntə nə, v ma pa luv wiən tə mama zıga tə bwálá nə. U mù nə sın ləzoni cɸna, v li ba yuu wa. Ku kwa nə, v dıga Yu sàń nə, v jèé Yu jızən* vàn nə, v dé pàrì də Yu tə, v nə yi pìú nəfaru, v wulə tə mə yuu wa.

Zwezi-Kərisə dwə malıke

⁴ Ku mù biù təntə jə dun, v doni *malıke. Ku twá nətu, Yu ma pa wá yırı, ku nə dwə malıke yırı. ⁵ Ku yi cígá, Yu tə wà malıka con swìn, v wú:

«À pìà à biri də, n mù nə yi à biú. Zèn ku tə, à mù Yu nə yi n nyına».

* **1:3** 1.3 Ka jèń pìú jızən vàn nə yi dun bwálı.

Yü ma kúù wà malika con swìn, v wú:

«À mù wá yà n nyina. N də ga wá yà à biú».

⁶ Yü nə kúù pin ba luri v təntən biú tə tia yuu wa, v swìn v yoo, v wú:

«Malika mama me, sə ka bà ka pa wá dun».

⁷ Á nəḡə, ku tə Yü nə swìn malike tə yuu wa. U swìn, v wú:

«Malike tə tɔŋa tə pin nə. Tə yi ndə voo nə, tə ga yi ndə mənvoov də nə».

⁸ Yá Yü dān swìn v biú tə mù yoo, v wú:

«N yi Yü, yá n ga wá yà piú wuuu, ku máŋá nə ba zwèe. N wá dé pàrì n lià tə yuu wa, cígá cwəḡə wa. ⁹ N swə won tə, ku nə tì cígá cwəḡə, n ga culi ku tə nə yi yokokwɔn. Mə ku mù nə pin, n *Yuu-Tiu kúrí n mù, v pa v tìàn nə. U kúrí mú, v lwá pupwən nuga† n yuu wa, sə v pa n ya piú. U sóní, sə v kúrí mú, v ga yá n dabara».

¹⁰ Yü tə kúù swìn, v wú:

«Ku jju mama wa, ku yi n mù Yuu-Tiu nə fwa tia tə, də lanworu tə də n jìàn. ¹¹ Tə wiən tə mama wá jén lá. Lanworu tə də tia tə wá kwɔn, ndə gànù nə kwɔn nətv. Yá n mù ga wá yà lá wuuu. ¹² N wá pəpəni tə ndə liù nə pəpəni v gangwɔrv, v dɔgv vàn nə. N ga wá lwàn tə yuu nə də lanworu nədɔn, ndə liù nə lwàn gandɔra. Yá n mù wá yà nətv wuuu, n bá lwàn mama, n mi bá zwèe».

¹³ Yü tə wá malika con swìn, v wú:

† **1:9** 1.9 Yü nə kúrí liù, sə v ya piú *Yızərayelə lià dwíi tə wa, ba yáá lwé nuga v yuu wa, sə ku biri də, v yi Yü nə kúrí.

«Bàá yəbə n jəñ à jɪzən vən nə, də à ma kəni n duŋa n nɛɛ dən nə».

Yá v swìn ku nətu v biú tə mù con. ¹⁴ Yá malike tə mama yi siŋə, tə nə tuŋa, tə pɪn Yu nə. Yu yáá tun tə, v pa, tə saŋa là tə nə, ba nə mɛ, sə v jon ba, v kə mu wa, ku nə ba zwèe v con.

2

Yu jon nəba nə cuna wa (Eberə-ba 4.1; 12.25)

¹ Yu twá v biú Zwezi-*Kərisə nə, v ma swìn nə con. Ku mù nə pɪn, nə mɛ, sə nə zùrì nə yira zənzən də sùràn tə, nə nə nì. Ku nə tà ku mù, nə wá dwá cwəŋə. ² Sɔgv tə, Yu nə twá *malike tə nə, v ma swìn, ku sɔgv təntə jə dən zəni. Là duən wà ku nii zìlì, ba ga wà ku nii nə twá. Yu pɪn, càn yí ba mù là təntə mama, sə tə mù nə ya ba ŋwírán, ba nə vɪga tə yiri. ³ Nə mù yi, Yu twá v biú tə tətə nə, v ma swìn nə con də, v wá jon nəba nə cuna wa. Ku pìà ku biri də, nə də wàrì nə jén càn tə yáá nə, də nə nə vɪga, sə nə zìlì sɔgv təntə nii, ku dun nə dwə malike tə sùràn tə. *Yuu-Tiu nə təntən v swìn də, Yu wá jon nəba nə cuna. Ku kwa nə, là tə, ba nə nì ku sɔgv təntə yoo, ba də kùd sùrí lá nə, ba biri nəba, ku dun nə yi nətu. ⁴ Yu tətə twá v diàn mɪmɪnan nə, də tutunan yirə yirə, tə nə biri v diàn, də yomɪlan nə, v ma biri də, ba sùràn tə yi cígá. Yu tə kùd twá v *Siŋu tə tarpunan tə nə, v ma biri ku yoo təntə, ku twá v fira tə nə.

Zwezi tıga lià mama yırı
(Filipə tián 2.6-11; Galasi tián 4.4-5; Eberə-ba
5.7-10; 4.15-16)

⁵ Nə yi luv, ku tə nə biàn, tə yoo nə swìn. Yu wà diàn pın *malıke nə, sə tə mù nə tını ku luv təntə. ⁶ Yá ku dãn kúð púpúnı Yu sagı tə, bwálı don nə, ku wú:

«Ləzwənə yi bəeəe, sə n ma buja v yoo? Bəeəe nə v yi, sə n ma ywàğá v yuu? ⁷ N pın v mun máğá mancın wa malıke yáá con. Ku kwa nə, n pın v na dun də zilé, ndə ba nə pın dun piú nə nətı. ⁸ N ken wiən tə mama v nee dən nə».

Yu pın, ləzoni jə diàn wiən tə mama yuu wa. Ku nətı dãn pın, Yu wà won mama yá kwa, ləzoni nə ba diàn jə ku yuu wa. Yá də ku nətı me, nə na zəni də, ləzwənə tə ba diàn jə wiən tə mama yuu wa síún nə. ⁹ Á nəjə ku tə, nə mù na: Máğá mancın wa, Yu mun Zwezi malıke tə yáá con. Yá síún nə, v dãn yi dun də zilé tíú, v nə dí càn v ti tə yırı. Ku twá Yu pubwanı tə nə, Zwezi ma ti luv ləzoni mama yırı.

¹⁰ Yu nə fwa luv, luv ga yi ku wulə v mù yırı. Yá v ga pià, sə v bia tə ya dání, ba twá, ba zu v dun tə wa. Ku yi Zwezi nə wá jon ba ba cuna wa. Yá Yu dãn yà me, sə v pa v dé càn ndə ləzwənə nə, sə v ma wàní v tın ku tutuı təntə, sə v ma pa v ya liù tə v yoo mama nə ziən, ¹¹ Zwezi nə sın ləzoni cuna v li. Ku nətı dãn pın, v mù də lià tə, v nə sın ba cuna tə v li, mama nyına dãn yi nədı. Mə ku mù nə pın, cavıra ba wá jə, sə

υ ja ba υ boηə υ nubia. ¹² Μάηά don wa, Zwezi swìn Yυ con, υ wú:

«À wá swìn n yiri tə yoo, à biri à nubia nə. À wá nun á bu n yiri tə nə, n púlí tə tətəñi wa».

¹³ Zwezi tə kúò swìn, υ wú:

«À mù, à wá kə à waa mama Yυ nə wuuu».

U tə swìn, υ súrí lá nə, υ wú:

«Á nəηə à mù də à kwa lià tə, Yυ nə pɪn nə».

¹⁴ Ba lià təntə me yɪ ləzoni, ba nə jə yira də jana.

Kυ mù yiri nə, Zwezi-Kərisə də jigə ləzwənə ndə ba nə. U fwa ky nətυ tə, sə υ ma wàní υ twá tian nə, υ ma cùgù liù tə, υ nə jə tian diàn υ juun wa.

Kυ tíú nə yɪ *Sítana. ¹⁵ Lià tə yà yɪ ndə ywəηə nə ba lυυ wulu mama wa, ba yà nə dəri tian fən yiri. Zwezi tian tə dàñ pɪn, ba jon ba tiàn. ¹⁶ Ky

dèñ nə yɪ, Zwezi tà υ twi, sə υ san malikə nə. Ky yɪ υ twi, sə υ san ba tə nə yɪ *Abərahəmə dwíí tə wa lià nə. ¹⁷ Ky mù nə pɪn, υ yà me, sə υ nyɪn

də υ nubia tə, ba won mama wa. U zɪgɪ nətυ, υ ma jì *jonwəna yun tiàn nəkwia, υ nə dəri lià yinəgə zənzən, υ ga sèe υ tɪηa, υ pɪn Yυ nə, ndə

ky nə me nətυ, sə υ pa, Yυ sèe υ sɪn lυυ lià mama cuna, υ li ba mù də wá pwərə wa. ¹⁸ Cígá, Zwezi tətə dí càn. Ky yɪ máηá tə wa, Sítana nə dédén,

sə υ yugə wá, υ pa υ tɪn yokukwɪɪn. Ky mù nə pɪn, υ mù dàñ wàá υ saηa lià tə nə, Sítana nə yugə ba də, sə υ pa ba tɪn yokukwɪɪn.

3

*Zwezi-Kərisə dwə Moyizə
(Matíə 21.33-38)*

¹ Á mù, á nə yɪ à nubɪa *Kərisə yɪrɪ, á mù lià tə, Yɪ nə kúrí aba, sə á ya Kərisə nə tɪ, á buŋa Zwezi yoo. Yɪ lɪ wá v tɔn, sə v ya nə Yɪ *jonwana yun tián nəkwɪa. Yá nə dàń swìn v yoo nə bɪrɪ, də nə kəni nə waa Yɪ nə wuuu. ² Máŋá don wa, *Moyizə yà sèe Yɪ *nii tə də pùé nədu, v tɔŋa v pɪn Yɪ lià tə nə. Zwezi də fwa kv nətu, ndə Moyizə nə. U sèe Yɪ nii tə də pùé nədu, v tɔn v pa Yɪ lià tə nə. ³ Kv yɪ cígá, liù tə, v nə lwè diè, v mù nə jə dun, v doni diè tə tətə. Zwezi nə yɪ ndə liù tə nə, v nə lwè diè tə. Kv mù nə pɪn, v na dun, v doni Moyizə. ⁴ Diè mama jə ka dilòrú. Yá liù tə nə lwè wiən tə mama, nə yɪ Yɪ. ⁵ Máŋá don wa, kv nə kèeń, Moyizə mù yà sèe Yɪ nii tə də pùé nədu, v tɔn v pa Yɪ lià tə nə. U yɪn tɔtòndò, yá v ga yɪ liù tə, v nə mɛ, sə v swìn kv tə, Yɪ nə wá swìn tə, v bɪrɪ lià tə nə. ⁶ Zwezi-Kərisə nə yɪ biù tə, v nə ywàŋá v nyɪna Yɪ diè tə yuu nə. Nə mù, nə yɪ Yɪ diè təntə, də nə nə sèe, nə zɪgɪ diàn, nə kə nə waa v nə wuuu, ya nə ga pɪn wá dun yala tə yɪrɪ, v nə pɪn nəba.

*Sìé wulə Yɪ con
(1 Korentə tián 10.1-12)*

⁷ Á mù dàń yɪ Yɪ lià. Kv mù nə pɪn kv yɪ, ndə Yɪ-*Sɪŋu tə nə swìn, kv wú:
«Zən kv tə, á mù nə nì Yɪ sɔgɔ tə, ⁸ á dàna ká fwa zɪbaniun. Á dàna ká fwa ndə fuən tə nə, á nɪbara-ba nə zàn, ba vɪ Yɪ nii, kasɔɔ lanworu* tə wa».
⁹ Yɪ swìn, v wú:

* **3:8** 3.8 Kv yɪ *Zwifə-ba dwíí tə, kv nə nan yongav, kv vɛli luv nii tə wa, Yɪ nə pɪn kv.

«Ku dùn tè nè, á nùbara-ba pìà à nii nè, sè ba jén ku tè, à nè wá fwa. Ba ga yi là tè, ba nè nu à mù Yu tutunan nè yi nètù, bina sapwilè. ¹⁰ Ku mù nè pìn, à lɔ̀ɔ̀ ma zàn ba mù là tè yuu, à ga swìn, à wú: <Ba pubɔ̀ɔ̀ vèvèri, tè yá nè wuuu, ba ga ba sèe, ba twá conì tè, à nè bìrì ba.> ¹¹ Ku mù nè zìn à lɔ̀ɔ̀ tè, à ma dù, dè ba bá zù à sié bwálí tè wa, à nè tanì, à tún ba nè».

¹² À nubia-ba, á cia á tìàn nè. Á wa liù nèdu mama wà mɛ, sè v ja pubunlwan v waa con, ku nè pìn, v ba Yu nii sèe, v ga vèvèri v yá Yu tè, v nè wulè mu wa. ¹³ Dùn mama ku nè zigt jju ku vèli dèdèni, á kwìè duèn máná mama, ba dàn ká wànì á wa liù mama, ba gɔ̀ɔ̀ ba pa v tun cuna, tè nè wá pa v vɪ, sè v zìlí Yu nii. ¹⁴ Nè ken nè waa Zwezi-*Kèrisè nè, nè ga jè ku tè nè, nè yà nè jè ku jju mama. Yá nè nè jin ku nè zèni, ku ja va ku yígúré, nè wá na tori dè Zwezi-Kèrisè. ¹⁵ Ku púpúní Yu sagì tè wa, ku wú:

«Zèn ku tè, á mù nè nì Yu sugv tè, á dànà ká fwa zɪbaniun. Á dànà ká fwa ndè fuèn tè nè, á nùbara-ba nè zàn, ba vɪ Yu nii nètù, máná don wa».

¹⁶ Bèré nè nì Yu sugv tè, ba ga zàn ba zigt Yu nè? Ku yi là tè mama, *Moyizè nè pìn ba nan *Ezwipètè tè wa. ¹⁷ Bèré yuu wa nè Yu lɔ̀ɔ̀ zàn bina sapwilè tè mama wa? Ku yi, tè zàn là tè yuu wa, ba nè fwa cuna tè. Ba mù là tètè, tɪga kasɔ̀ lanworu tè wa. ¹⁸ Yu dùè dùrè, v wú: «Ba bá zù à sié bwálí tè wa, à nè tanì, à tún ba nè». Bèré yiri nè v dùè ku dùrè tètè? Ku yi là tè

yiri, ba nə wà v nii sèe. ¹⁹ Nə cígá nı də ba wà wàní ba zv Yıı sié bwálí tə wa, ba nə wà ba waa ken v nə wuuu tə yiri.

4

(Eberə-ba 10.35-39)

¹ Yıı kàn nii v pa nəba də, nə wá zv v sié bwálí tə wa. Kú nikanı təntə wulə də zən mama, kú pa nə də nə. Kú mù tə yiri, nə dāń zurə nə yira síún nə, sə á wa liú mama dān ká mé kwa. ² Ba swın Zwezi-Kərisə suywájú tə, ba bırı nəba, ndə nətı tə nə, ba nə swın kú, ba bırı nə nıbara-ba nə. Kú sugı tə, ba nə nı, wà won fwa kú pa ba, kú mánjá tə wa. Ba nə nı kú, ba wà kú sèe, ba wà ba waa ken Yıı nə. ³ Nə mù con, nə mù ken nə waa Yıı nə wuuu. Kú mù nə pın, nə wàá Yıı sié bwálí tə wa, nə zwı. Yıı swın lià tə, ba nə wà ba waa ken v nə tə yoo, v wú:

«À lıŋa zàn ba yuu wa, à ga dù də, ba bá zv à sié bwálí tə wa, à nə tanı à tún abada».

Yıı tun v tutunan tə v zwèe, halı, kú nə zıgı lıv dèń laŋı mánjá wa. ⁴ Kú tə púpúnı, kú swın Yıı sagı tə wa, dıan barpe nii dıın tə yuu wa, kú wú: «Yıı zwèe v tutunan tə mama dıan bardı nii nə, v ga sıı dıan barpe nii dıın tə nə».

⁵ Yıı sagı tə bwálí don də wa, Yıı kúv swın, v wú:

«Ba bá zv à sié bwálí tə wa, à nə tanı à tún, abada».

⁶ Kú dāń pià kú bırı də, lià duən mù wàá Yıı sié bwálí tə wa, ba zwı. Yá təntən lià tə mù bá zv Yıı sié bwálí təntə wa, ba nə nı suywájú tə, ba ga wà kú nii sèe tə yiri. ⁷ Kú mù nə pın, Yıı tə

ma píi v li diin. U boŋə ku diin tə <zən>. Yá v dàń kúò twá də piú *Davidə nii, v ma swìn, ndə ku nə dí yáá ku púpúní Yui sagi tə wa fuən fuən, ku wú:

«Zən ku tə, á mù nə ni Yui sugu tə, á dàná ká fwa zibaniun».

⁸ Á yèé də Zwozuwe yà nə ja *Yizərayelə lià tə, v ja zu luv nii tə wa, Yui nə kàn nii, sə v pa ba. Yá ku ga tà, ku mù nə yi sié bwálí tə. Ku mù nə pin, Yui tə ma swìn diin don yoo, ku kwa nə.

⁹ Ku nətv pià ku biri də, sié diin don tə wulə, ku pa Yui lià tə nə. Ku sié diin təntə yi ndə diin barpe nii sié diin tə nə, ndə Yui tətə nə tun ku nətv. ¹⁰ Liù cígá nə zva Yui sié bwálí tə wa, ku tíú də yáá síí v tutunan juin wa, ndə Yui nə sií nətv. ¹¹ Ku mù nə pin, nə dàń bubarə, nə zu ku sié bwálí təntə wa, sə nə liù mama dàń ká ya ndə Yizərayelə lià tə nə, ba nə wà Yui nii sêe, ku pa ba dugv Yui cwəŋə tə.

¹² Yui sugu tə pin mu, ku ga jə diàn. Ku goŋi zəni ku doni laguri siú, ku nə jə níé bələ. Yui sugu tə də nəba ku zwı, ku janı nə bicantı nə də nə kurən kənə nə. Ku mù nə yáá buri ku tə, ləzwənə nə pià, sə v fwa, də ku tə, v nə buŋa v waa con bura. ¹³ Won tələ, ku nə sègə Yui yáá nə. U na wiən tə mama, v nə fwa, v yía yuu nəpon nəpon. Mə, v mù yáá con nə, nə wá tún nə nii.

*Nə fàrá nə yí Yui yira də nə waa mama
(Eberə-ba 9.11-12, 24; 10.21-23)*

¹⁴ Nə jə Yui *jonwana yun tián nəkwıa. Ku tíú tə nə yi Zwezi, v nə yi Yui-Biu. U mù nə vèli v yí Yui yira. Yá nə dàń swìn v yoo nə biri, də

nə ken nə waa Yui nə wuuu. Ku m̀ nə pin, nə zıga diàn, nə dàn ká piı nə kə nə kwa. ¹⁵ Nə jə Yui jonwana yun tián nəkwıa, yìèn nə dódón wá zənzən, ndə nə nə, sə tə pa v tun cuna. Yá v m̀ yı liù tə, v nə vıga, sə v tun cuna. Ku m̀ nə pin, v yı liù tə, v wáá càn v dé də nəba nə bwàni tə wa. ¹⁶ Ku m̀ tə yiri, nə fàrá nə boli Yui tə yira də nə waa mama. U m̀ Yui tə nə ja pubwanv, v swə nəba. Nə nə yı v yira, v wá dəri nə yinəgə zənzən, v ga fwa pubwanv nə yira. Yá v dàn wá san nəba, máńá tə wa, ku nə wá tu ku mə, də nə pià sanv.

5

(Eberə-ba 7.26-28)

¹ Yui *jonwana yun tián nəkwıa mama yı, Yui nə yáá kúru wá lià wa, v li v tın, sə v tun Yui tutuı tə ba yuu yiri. U m̀ nə pin *jonı wiən tə Yui nə, v ga fwa jonı, ba cuna tə yiri, ba nə fwa. ² Yui jonwana yun tián nəkwıa tə də tətə jə yìèn, v nə ba diàn jə tə wa ndə ba nə. Ku m̀ nə pin, v wáá ku nətv tə nə, v twá v ma ni lià tə nə yèri Yui cwəıə tə, ku pa ba jén ka wa yoo dèń. ³ U də nə ba diàn jə tə nə pin, v mə, sə v fwa jonı, lià tə cuna yiri, də v də tətə cuna yiri.

⁴ Liù təlól, v nə wá pa dun v tián nə, v swın də, v m̀ yı Yui jonwana yun tián nəkwıa. Jonwana yun tián nəkwıa yı, Yui nə yáá bon ku tíu tə, ndə v nə kúri *Arən nətv tə. ⁵ Mə, ku yı nətv, ku pa Zwezi-*Kərisə nə. Ku tà v tətə nə pin dun v tián nə, v ga swın də, v ya Yui jonwana yun tián nəkwıa. Ku ya Yui nə kúri wá, v swın, v wú:

«À pià à biri dè, n mù nè yì à biú. Zèn ku tè, à mù Yì nè yì n nyina».

⁶ Yì tètè nè kùw swìn bwálí don nè v sagi tè wa, v wú:

«N yì jonwanu wuuu, ku máná nè bá zwèe, ndè Meləkisedekè* nè».

⁷ Zwezi-Kərisè nè yin tia yuu wa, v jun Yì, v lòri Yì, dè v bwé, dè v bubwi, v kəni yì nè dè yina. U yèè dè, Yì wáá wá v jonə tian wa. Yá Yì cugu v kori, v san wá, v nè yì liù tè, v nè twá v mù Yì cwəjə tè nè zəni yiri. ⁸ Ku yì cígá, Zwezi-Kərisè ya Yì biú. Yá dè ku mama, v twá v càn tè nè, v ma kwè ka sèe nii. ⁹ Yì pin Zwezi yì liù tè, v yoo mama nè zìen. Ku mù nè pin, síún nè, là tè mama nè sèe Zwezi-Kərisè nii, ba wá twá wá, ba na mu tè, ku nè ba zwèe Yì con. ¹⁰ Yì ti wá, v ma fwa v jonwana yun tìán nəkwiə ndè Meləkisedekè nè.

*Á kənə diàn, á va yáá Yì nyiən tə wa
(1 Korəntə tìán 3.1-3)*

¹¹ Nè jə yìen zənzən, nè swìn yoo ku tè yuu wa, tè yìen tè dèñ gwiun dàñ nè cà, á nè jigə là tè, á nè ba yoo dèñ nì lala, tè yiri. ¹² Á mù dàñ yà yì là tè, á nè mɛ, sə á ya là tè duən karnyina-ba! Yá dè síún mama, á tè yì là tè, ba nè mɛ, sə ba tè kàrà aba Yì sugu tè wa, təntən cígá yìen tè. Á tè yì ndè bisíná nè, á tè wàri wodiú kəkəru, á dè ndè nəkwiə nè. Yìlì nè á tè pií á pià, sə á ηwà. ¹³ Liù tè, v nè ηwà yìlì, v yì bisimaa, v tè ba Yì sugu tè yənu jə, v ga

* **5:6** 5.6 Meləkisedekè yì jonwanu, ba nè swìn v yoo bwálá duən nè.

wàrì ku cígá tē v lwarì. ¹⁴ Wodiu tē nē jē dīàn, yì là tē nē yì nēkwina nyièn. Yá ku tē, ba nē fwa ba mì, dān pìn, ba yèé zēni dē lwanì swíán ba pubuḡi wa.

(Eberə-ba 10.26-31; 12.15-17)

6

¹ Nē dān nē pìà, sē nē ya nēkwina tē yiri, nē dān mē, sē nē yá tētēn kàrà tē, ku nē swìn Zwezi-*Kərisē yoo nē con, vān nē. Nē dān kēnē dīàn, nē va yáá dē kàrà tē, ku nē yì nēkwina kàrà. Nē kúv bá pìi nē swìn yìèn tē yoo, nē nē dí yáá, nē swìn á con. Tē yìèn tētē nē yì: ka vōvəri kwa ka ma sá cuna, ka yágá tutunε tē, tē nē wá kē aba tian cwəḡə wa, nē à yèé, á ka kē á waa Yü nē. ² Nē kúv bá pìi nē bwé kàrà tē, ku nē buri aba, ka lē là níá wa, ku twá dē Yü yiri, ka tún jìàn là yuu wa, dē ka pìi ka bwìn tuga, dē Yü ka buri là talikwa bura. Nē kúv dān ká pìi nē bà tē yìèn tētē yuu wa. ³ Nē dān wá buri kàrà tē, ku nē yì nēkwina nyièn, sē nē va yáá, dē Yü nē pìn cwəḡə.

⁴ Nē buḡa là duēn yoo, ba nē pìi ba tu yokukwīnān tē wa, ba tuḡa. Ba yì là tē, Yü poni tē yà nē pìrì ba. Ba mù là tē, ba nē nì Yü tarpun tē, ba ga na v *Siḡu tē dē, ⁵ ba nì Yü sugv tē nē ywán nētü, ba ga yēni luv, tē nē bīàn, dīàn nē wá yà nētü. ⁶ Yá dē ku nētü mama, ba tē pìi ba yá Yü. Liù kúv wàrì v pìn, ba là tētē pìi ba vōvəri ba kwa, ba ma sé ba cuna tē, nεε bēlē nii nē. Ba mù là tētē dān yì, ndē ba tē pìi ba paa Yü-Biu Zwezi tē dagarv tē yuu wa. Yá ba

mù ga nə pɪn cwəŋə də là duən nə, sə ba twɪn Zwezi. ⁷ Nə tíá tia yoo, nə ma man. Tia tə yáá nywìn dwèe níá tə nə dáá, tə nə twɪ ka yuu wa. Yá wiən tə nə yɪ wodirən dān yáá pən ka yuu wa, tə nə zìen, tə pa, là tə nə varɪ ka nə. Kɪ nətɪ dān yáá pa, Yɪ fwa zəni ka tia təntə yuu wa. ⁸ Yá kɪ kárá tə dān nə yɪ casuran də gakɔkwɪnan nə ka nan, ka ba funə mama jə. Yá kɪ bá díán, sə Yɪ ma vɪ ka, ɪ dɔgv. Yá kɪ yígúré wa, ka yɪ ba wá dɪ mən ka nə, ka dé ka cùgò.

(Eberə-ba 10.23-24, 32-36)

⁹ Nubisoni-ba, nə nə swìn kɪ nətɪ, nə yèé zəni də, á mù con, kɪ ba tútɔná jə. Á mù yɪ là tə, á nə wulə cwəŋə nəzəŋu yuu wa. Kɪ mù cwəŋə tə nə wá pa, Yɪ jon aba á cɔna wa. ¹⁰ Yɪ ya liù tə, ɪ nə yɪ cígá tíú. ɪ wàrɪ kɪ tə, á nə fwa tə yoo ɪ swèéé. ɪ wàrɪ á sonu tə, á nə bɪrɪ wá tə yoo ɪ swèéé. Á tɪn, á pa là tə nə, ba nə yɪ *Kərisə nə tɪ, á ma bɪrɪ kɪ sonu təntə, mánjá don wa. Yá á tə wulə, á fwa kɪ tɔtɔŋɪ təntə síún nə. ¹¹ Nə swə də nə waa mama, sə á liù mama bɪbarɪ ɪ tɔtɔŋɪ tə wa, ɪ ja va, ɪ yí kɪ yígúré. Kɪ nətɪ wá pa kɪ tə mama, á nə jə kɪ yala, wàní kɪ jə kɪ pa aba. ¹² Nə ba swə, sə á ya là tə, á yira nə yɪn. Á yana ndə là tə nə, ba nə keni ba waa Yɪ nə wuuu, ba ga jə pínú, ba ma dān mánjá tə, ba nə wá na wiən tə, Yɪ nə kàn tə nii, sə ɪ pa ba.

Yɪ nikanɪ tə, ɪ nə pɪn Abərahámə nə yoo

¹³ Mánjá tə, Yɪ nə kàn ɪ nikanɪ tə, ɪ pa *Abərahámə nə, kɪ yɪ ɪ dùè, ɪ ma kàn kɪ nii təntə. Liù yà təlè, ɪ nə dwə ɪ mù Yɪ, sə ɪ tɪ kɪ

tíú yiri v ma dù. Yu dàń yi v tətə, v ma dù ka dūrè tə. ¹⁴ U swìn, v wú:
«Cígá mama, à wá fwa à pubwanv tə n yuu wa,
à ga wá pa n dwíí pùlì zənzən».

¹⁵ Abərahame yi v zùrì v yira, v ma diàn ku nikanı təntə. Ku kwa nə, ku tə Yu nə kàn ku nikanı, v pa wá, twi ku jì. ¹⁶ Ləzoni nə pià ba dù dūrè, ba yàá pià liù tə, v nə dwə ba, ba ma dù. Ku mù dàń nə yàá bırı də, ba sugv tə ya cígá, yá ba ga kúè wàrì yoo don, ba pií ba swìn ku yuu wa. ¹⁷ Mə ku yın nətv də Abərahame. Abərahame dwíí tə yà mə, sə ba na zəni wiən tə, Yu nə kàn tə nikanı, v pa ba. Yu yà pià, sə v bırı ba də cígá mama, v bá lwàn nii ku nikanı tə yuu wa, abada. Ku mù nə pın, v ma dù v sùrí nikanı tə nə. ¹⁸ Nikanı də dūrè yi wiən bələ, tə nə wàrì tə lwànı. Yu wàrì kunkun v kuni, v kəni v nikanı tə, də v dūrè tə wa, abada. Yá ku yoo təntə daŋa nə jìàn. Nə mù dàń yi lià tə, nə nə yá tə mama, nə ga vwə nə tiàn Yu yira, sə nə ga wànı, nə ja yala tə, Yu nə tún v pa nəba. ¹⁹ Yala təntə, nə nə jə, nə mu tə yiri, yi ndə tìú ŋunan nə, tə nə pın, ku zıga diàn. Yá liù tə, nə nə ken nə yala tə v nə, ku yi Zwezi. U mù nə zva Yu *sàń tə wa, v twá Yu *diè tə mimii nii gànù tə wa, v zv v yí Yu dəyaa tə wa, Yu nə wulə lá. ²⁰ Mə lá nə, Zwezi dí nə yáá, v tàà nə yiri, v zv. U jigə Yu *jonwana yun tiàn nəkwia, ndə Meləkisedekə nə. U wá yà nətv, wuuu, máńá də máńá, ku nə bá zwèe.

Meləkisedekə yi pìú, v ga yi jonwanu də

¹ Kù m̀ Meləkisedekə təntə, nə nə dí yáá, nə swìn v yoo, yi tiv tə, ba nə bonə <Salemə>, pìú. U ga yi Yü tə, v nə wulə tə me yuu wa, *jonwanu də. *Abərahāmə nə vəli v ta pèegá duən, v dé, v pìi v b̀àn, Meləkisedekə nan v va v j́rí wá, v ga lòrì Yü, sə v fwa zəni Abərahāmə yira. ² Abərahāmə pın wiən tə mama, v nə ta pèegá tə v dé v p̀e fugə nii nyiən Meləkisedekə nə. Ba nə gwin Meləkisedekə yırı tə dən, təntən nə, kù yi <çigá pìú>. Bələ nii nə, v yi <Salemə pìú>, kù də dən nə yi <ɸican sié pìú>. ³ Liù mama yèrì Meləkisedekə nuu də v nyina. Ba yèrì v nıbara dəkúu. Liù mama yèrì v luri máńá, nə à yèè v tıan máńá. U nyın də Yü-Biu tə, v ga yi jonwanu, wuuu, kù máńá nə ba zwèe.

⁴ Á nəñə, Meləkisedekə nii nə dù nətv. Nə nıβε Abərahāmə də tətə pın wá kù tə, v nə ta v dé, tə fugə nii nyiən. ⁵ Yü *nii tə, v nə pın *Moyizə nə, pın cwəñə *Levi dwíi jonwana tə nə, kù wú: Ba me, sə ba bwe kù tə mama, *Yızərayelə là tə nə nı, fugə nii nyiən, bwiə. Ba me, sə ba bwe kù bwiə Yızərayelə là tə con, ba də ga yi ba nubıa, Abərahāmə dwíi tə wa. ⁶ Meləkisedekə m̀ tà Levi dwíi tə wa liù. Yá də kù me, wiən tə mama, Abərahāmə nə ta v dé, Meləkisedekə nı tə fugə nii nyiən. Meləkisedekə ga tə yi liù tə, v nə lòrì Yü, sə v fwa zəni Abərahāmə yira, v nə yi liù tə, v nə nı Yü nıkanan tə. ⁷ Kù bá tútúná jə, kù yi ləzwənfaru nə yáá lòrì Yü, sə v fwa zəni, v pa ləzwənbıə nə. ⁸ Levi dwíi jonwana tə nə jonə Yızərayelə

lià wiən fugə nii nyiən. Ba də yi ləzoni, ba nə tu. Mələkisedəkə m̀ jon Abərahāmə wiən fugə nii nyiən, yá v m̀ Mələkisedəkə tə wulə mi wa, ndə Yu sagı tə nə swın ku yoo nətı. ⁹ Sıún nə, ku yi Levi nıán tə nə jonə Yızerayelə lià tə wiən fugə nii nyiən. Ku yi nətı, nə ga wàá nə swın də, Levi də tətə twá Abərahāmə dwanı nə, v pa v fugə nii nyiən Mələkisedəkə nə. ¹⁰ Nə yəé, Abərahāmə də Mələkisedəkə nə jəri duən, máǵá tə wa, də ba tə wà Levi lırtı. Yá Levi dǵn yà wulə v nıbeε dwıı tə wa, ku nə bıán.

Zwezi-Kərisə yi Yu jonwanı ndə Mələkisedəkə nə
(*Eberə-ba 9.6-12; 10.10-14; 19.22*)

¹¹ *Yızerayelə lià tə Yu *nii tə, v nə pın *Moyizə nə, sagı tə wa, ku bırtı də, Yu *jonwana tə mə, sə ba nan *Levi dwıı tə wa, sə ba ya Yu jonwana ndə *Arɔn nə. Yá ba dǵn wà ku tutırtı tə wǵnı ba tun, ba pa ku nii sú. Ku m̀ nə pın, ku mə, sə Yu jonwanı nan, v nə yi ndə Mələkisedəkə nə. ¹² Yá də Yu nə tın jonwana yırı don, ba nə tà jonwana ndə Levi nə, ku yi kálú, sə Yu nii tə də, v nə pın *Moyizə nə, lwǵn. ¹³ Sı̀rǵn tə tə yi nə *Yuu-Tiu yoo nə, tə swın. U yi liù tə, v nə nan dwıı don wa. Ku m̀ dwıı tə wa, liù tǵlú lá nə, v nə tun jonwana tutırtı. ¹⁴ Nə yəé pwənə pwənə də, nə Yuu-Tiu Zwezi yi ba lırtı Zwida dwıı tə wa. Yá máǵá tə, Moyizə nə swın jonwana tə yoo, v wà ku dwıı tə yoo swın. ¹⁵ Á nəǵə won tə nə pın, yiən tə dǵn kwen, tə yi nəpon nəpon. Jonwanı don twi, v nə nyın də Mələkisedəkə. ¹⁶ Yu wà v nii tə, v nə pın Moyizə

nə, twá, v ma tún Zwezi, sə v ya Yı jonwanu. U yı v jigə Yı jonwanu, v nə jə diàn, sə v ya mı wa, kv nə bá zwèe abada, tə yırı. ¹⁷ Yı sagı tə swın kv yoo tə, kv wú:

«N yı Yı jonwanu wuu, kv máǵá nə bá zwèe, ndə Mələkisedekə nə».

¹⁸ Kv yı cíǵá, dí yáá nə cwəǵə tə, Yı nə tún, yá ba diàn jə, kv ga bá là nə saǵa. Kv mù nə pın, Yı dugv ka mù fuən fuən cwəǵə təntə. ¹⁹ Yı nii tə, v nə pın Moyizə nə, yá wàrì ləzoni kv pın, ba jì là tə, ba yoo mama nə zıən Yı yáá con. Yá síún nə, won wulə, kv nə dwə v nii təntə. U nii təntə yı yala tə, nə nə twá tə nə, sə nə boli Yı yıra.

²⁰ Kv tə nə súrı lá, máǵá tə, Yı nə tún v jonwanu Zwezi-**Kərisə* tə, v dí yáá, v dù, v ma tún wá. ²¹ Yá Levi dwíı jonwana tə mù yı ba yáá tún, ba ga ba dūrè dwì. Yá Yı dùè də Zwezi mù, v swın, v wú: «À dùè də, n wá yá à jonwanu wuu, máǵá də máǵá, kv nə ba zwèe. À mù Yuu-Tiu bá lwàń kv yoo tə». ²² Kv mù nə pın, nə mə, sə nə lwarı də, **nimaru* tə, nə nə jə də Zwezi, zəni dwə nimardwan tə. ²³ Kv tə nə súrı lá, Levi dwíı jonwana tə yın dání zənzən, ba nə yáá tı, ba ga lwàní duən yuu nə tə yırı. ²⁴ Yá Zwezi mù tà nətv. U mù wulə mı wa wuu, liù ga təló, v nə wá lwàń v yuu nə, v ya Yı jonwanu. ²⁵ Kv mù nə pın, v jə diàn máǵá mama, sə v jon là tə ba cuna wa, ba nə twá də wá, ba bà Yı con. U cíǵá nə wulə mı wa wuu tə pın, v lòrì Yı máǵá mama, v pın ba.

²⁶ Zwezi yı Yı nə tı, v ba cuna jə, v ba durən

jə. U pwèe v tiàn də là tə nə fwa cuna. Yá Yı dání zın wá, v jəń wiən tə mama yuu Yı sàń nə. Kú mù nə pın, Zwezi nə yı Yı jəńwana yun tián nəkwıa tə, v nə me də nəba. ²⁷ U tà liù tə, v nə me, sə v fwa *jəńi dıın mama. U tà liù tə, v nə wá dí yáá, v fwa jəńi v tətə cuna yırı. Kú kwa nə, sə v dání fwa là tə duən də cuna yırı, ndə Yı jəńwana yun tián nəkwına tə duən tə nə. Zwezi mù yı v tətə nə, v ma fwa jəńi*, naa nədu cıı, nə cuna yırı. Yá kú jəńi təntə me nətv. ²⁸ Yı nii tə, v nə pın Moyizə nə, yáá pın cwəńə, sə ba tın jəńwana yun tián nəkwına, ba nə yı ləzoni, ba nə bwàná yìèn duən wa. Kú mù kwa nə, Yı dùè dùrè, ka nə jəń v nii tə, v nə pın Moyizə nə, yuu nə. U twá dùrè təntə nə, v ma tın v biù tə, sə v ya Yı jəńwana yun tián nəkwıa, v yoo mama nə zıèn v mù Yı yáá con, máńá mama wuuu, kú nə ba zwèe.

8

Zwezi yı nə Yı jəńwana yun tián nəkwıa (Eberə-ba 9.6-12; 12.24)

¹ Nə sugv tə wa, á nəńə yoo tə, kú nə dé lá. Nə cígá jə Yı *jəńwana yun tián nəkwıa təntə, v jəé Yı *sàń nə, Yı tə, v nə jə dıàn jızən* vàn nə. ² U jəé v tuńa v tutuńı tə Yı dəyaa tə wa. Kú mù bwálı təntə nə yı Yı sàń cígá cígá. Kú tà

---

* **7:27** 7.27 Kú jəńi təntə nə yı v tıan tə, v nə tıga dagarv tə yuu wa. Ywáń Matıə 27 tə wa. * **8:1** 8.1 Ka jəń pıù jızən vàn nə yı dun bwálı.

Yıu *wulu gansili† tə, ləzoni nə fwa də ba jà̀n. Ku ya Yıu tətə nə fwa ku. ³ Yıu jonwana yun tian nəkwia mama yı ba tún, sə v fwa zilé wiən, v pa Yıu nə, sə v gv vaná, v ma fwa *jonə, v pa wá. Zwezi də mə, sə v ja won, v nə wá pa Yıu nə. ⁴ Zwezi yà nə wulə luv wa, v yà bá ya Yıu jonwanv də tətə. Yıu jonwana duən wulə, ba nə pın zilé wiən Yıu nə, ndə Yıu *nii tə, v nə pın *Moyizə, nə pın cwəŋə nətv. ⁵ Ba mù Yıu jonwana təntə tɔŋa Yıu wulu gansili. Yá Yıu wulu gansili təntə yı, ku tə nə wulə Yıu sàń nə, nyinyiga. Ku yı Yıu wulu gansili tə cígá cígá, ka nə wulə Yıu sàń nə, yuywara. Máná tə, Moyizə tə nə wà Yıu wulu gansili tə fwa, Yıu pın wá nii, v wú: «Ywàń, n wá fwa ku mama, ndə ku nyinyiga tə nə, à nə bırı mú paan‡ tə yuu wa». ⁶ Zwezi mù tɔtɔŋi tə, Yıu nə pın wá, dwə jonwana tə mama tɔtɔŋi tə zənzən. Mə nətv nə Yıu nikanı tə də, v nə kàn də wá, dwə dí yáá nikanı tə, v nə kàn də nəba, nimardwan tə wa. Ku mù nə pın, v dàń wulə Yıu də ləzoni pwərə wa, v kəni ba *nimarv, ku nə dwə dí yáá nimarv tə.

⁷ Təntən nimarv tə yà nə ba ylə̀n jə, tə nə mùri ku wa, ku yà ba dən jə, sə ba lwàń ku yuu nə də bələ nii nimarv. ⁸ Nə nı də, təntən nimarv təntə yuu wa, Yuu-Tiu caga v lià tə nii nə, v wú: «Á nəŋə, máná biàn, à nə wá fwa nimarv nədun

† 8:2 8.2 *Yızərayelə lià tə yà yı ku mù gansili təntə yiri wa nə, ba jònı Yıu, máná tə wa, Moyizə nə pın ba Yıu *nii tə. Ku máná tə wa, də ba tə wà Yıu *diə lwə də kapana. ‡ 8:5 8.5 Ku yı paan, ka nə wulə kasə lanworu wa, ba nə boŋə ka *Sinayi. Ka mù paan təntə yuu wa nə, Yıu pın v nii tə Moyizə nə.

də *Yüzərayelə lìa tə, də Zwida dwíí lìa tə.
 9 Kú nimarv tə bá ya ndə dí yáá nimarv tə
 nə, à nə fwa də ba nıbara-ba. Kú nimarv
 təntə, à nə dí yáá, à fwa də ba, à jın ba jın
 nə, kú dıın tə nə, à van à ja nan *Ezwipətə
 wa».

Yuu-Tiu tə píı v swın, v wú:

«Ba wà à nimarv tə nii nə twá. Kú mù nə pın, à
 də ma dıgv ba tıa».

10 Yuu-Tiu kúò súrí lá nə, v wú:

«Á nəjə nimarv tə, à nə wá fwa də Yüzərayelə
 lìa tə, máńá, kú tə nə bıàn, wa. Á wá tún à
 conjı tə ba pubıja wa, à ga wá pa, ba ja tə
 ba waa con. Á wá yà ba Yıı, ba də wá yà à
 mù lìa. 11 Liù kúò bá ya lá, v nə wá zàn, v
 kàrì v tıv liù don, nə à yəé v nubıu, v wú:
 <Báá yəbə n lwarı Yuu-Tiu!> Ba mama tə
 míámıán wá yəni nə, kú nə zıgı bıımaa,
 kú ja va nəkwıa. 12 Á ga wá kwen ba cına
 tə à lı à mù də ba pwəə wa. Yá à kúò ba
 píı à liı tə yoo».

13 Də Yıı nə swın nimardıv tə yoo, sə nə yəni
 də, təntən nyıen tə mù dán jigə wodwan. Yá won
 tə nə yı wodwan, kú nə kwın, kú píà kú bırı də,
 kú won tə kúò bá dán, kú ma jén lá nə.

9

Təntən nimarv jonjı tə yoo

1 Təntən *nimarv tə yà jə bwálı tıa yuu, yá nə
 lı, v kwen, v tún, ba jònı wá kú wa. Kú yà jə kú
 conjı, ba nə tún ba twá tə nə, ba ma fwa yıjıvı
 təntə. 2 Kú yı cígá, ba yà fwa Yıı *wulu gansılı,

ku nə jə dəbta bələ. Ba boŋə ku dəbiu don kwa con diè tə, ku nə yɪ Yɪ nyiən. Ku diè təntə wa nə, ba yà tún canzɪɔ, ku pɪna barpe, də dipen tə, ba nə tún ba pa Yɪ nə, də tabɪɔ. ³ Gansili tə bələ nii dəbiu tə mimii jə gànò don. Ba boŋə ku bələ nii dəbiu təntə, də dəyaa dəbiu tə, ku nə yɪ Yɪ ciɪ nyiən.

⁴ Ba fwa síán *joŋi kúrí, ba tún ku bwálí tə wa. Mə lá nə, ba sɪrɪ tɪralɪ tə. Yá mə bwálí təntə wa nə, nɪmarɔ daka tə, ku nə pəri də síán, yà wulə. Síán zɔŋa yà wulə ku daka tə wa, də ku wa wodiɪ don, ba nə ma boŋə <manə* >. *Arɔn daduu tə, ku nə pən vɔran, də yà wulə ku daka tə wa. Kapanɪpe bələ tə, ba nə púpúní nɪmarɔ sùràn tə, tə yuu wa tə, də yà wulə ku wa. ⁵ Daka tə yuu wa, ba fwa wiən bələ, tə nə yɪ ndə *malɪke nə, ba kə lá. Tə jə dun zənzən, tə ga bɪrɪ də, Yɪ wulə ku bwálí tə wa. Tə vànà tə ywárí púé bwálí tə nə, ba nə kəni jana tə, sə tə sɪn cɪna tə. Máná təlɔ síún nə, sə à gwɪn tə yìèn təntə mama dèń, à bɪrɪ aba. ⁶ Yɪ wulu gansili tə pwèe bwálá bələ. Dɪn mama, Yɪ *joŋwana tə zwi ku kwa con diè tə wa, ba fwa ba tutɔŋɪ tə. ⁷ Yá ku dəyaa tə mù yɪ, Yɪ joŋwana yun tián nəkwɪa tə ciɪ nə wàá lá nə, ɔ zwi bɪnɪ wa, naa nədɔ. Ku bwálí tə wa, ɔ mɛ, sə ɔ ja vanɪ tə, ɔ nə ma fwa joŋi tə, jana, ɔ ja zɔ lá, ɔ pa Yɪ nə, ɔ tətə cɪna yɪrɪ, də cɪna tə yɪrɪ, *Yɪzərayelə lià tə nə tɔn də ba yèrɪ. ⁸ Á nəŋə ku tə, Yɪ-*Sɪŋu tə nə pià, sə ku twá ku yoo tə nə, ku bɪrɪ nəba. Ku pià

---

* **9:4** 9.4 Manə yɪ wodiɪ tə, Yɪ nə pɪn *Yɪzərayelə lià tə nə, kasɔɔ lanworu tə wa.

ku biri nəba də, máǵá tə mama Yı wulu gansili tə kwa con diè, tə nə wá yà lá, Yı dəyaa mimii tə bá súrí, sə lià zv. ⁹ Ku yoo tə nyınyıga yı, ku biri nəba yièn, tə nə biàn síún. Ku yı ku biri nəba də, wièn tə, ba nə pın Yı nə, də jwəǵə tə, ba nə fwa, ba pın wá, wàrì yokukwınan tə tə lı ləzoni tə pubıǵı wa, ba nə fwa. ¹⁰ Tə coǵı təntə yı tə wulə ləzoni yıra yırı, ba wodiu yuu yırı, də ku tə nə nywın yuu yırı, də naswıa yirə yirə yırı. Tə mù coǵı təntə yà tún, tə yoo yà dé lá, ku ja va máǵá tə, Yı nə lwàń wièn tə.

Zwezi-Kərisə jonji tə yoo
(Eberə-ba 12.24)

¹¹ Zwezi-*Kərisə yı v twi ndə Yı *jonwana yun tiàn nəkwıa nə, sə Yı twá də wá, v pa nəba wozəǵə tə, tə nə manwarı tə wulə. V nan Yı *wulu gansili tə wa. Ku gansili təntə tà ləzoni nə fwa də ba jìàn. Ku pià ku biri də, gansili təntə təlélı tıa yuu yəbə. Ku gansili təntə zièn, ku doni tıa yuu nyièn tə. ¹² Zwezi-Kərisə yı naa nədu cıı nə, v zva Yı wulu gansili tə dəyaa tə wa. Ku tà butulan, də nabii jana nə, v ja zv ku bwálı tə wa. Ku yı v tətə jana nə, v ja zv, sə v ma yè nəba v jon, sə nə tıı nə tiàn, máǵá tə, ku nə ba zwèe. ¹³ Fuèn nə, ba yàá ǵv butulan də nabıran, ba lı tə jana tə, ba mí lià tə nə cùǵù tə yuu wa. Ba yàá ǵv nacıı, ba surv, ba pèe ku tınan tə, ba lwá lià tə yuu wa, ba nə fwa cına. Ba nə fwa ku nətv tə, ba zwèe, ba lià tə dǵń ya Yı nə tı, ba cına də sın, tə nan ba yıra†. ¹⁴ Də ku

† 9:13 9.13 Ba lià təntə dǵń wáá ba piı ba tıǵa ba pın Yı nə.

nətv tə nə yi cígá, sə nə lwarı də, Zwezi-Kərisə jana tə dwə tə vana tə jana tə. Kərisə tə, v nə wà cuna tun, v twá Yu-*Sinju tə diàn, tə nə ba zwèe tə nə, v pa v tiàn Yu nə, ndə jonı vanı nə. U jana tə dań wá sın yokukwınan tə nə pubuŋı wa, tə li, sə nə kúv dàń ká fwa tutunkukwınan, tə nə wá ja nəba, tə va tıan wa. Ku mù dàń nə wá pa, nə fwa Yu tə, v nə wulə mıı wa, tutuŋı tə.

Jana tə yi tə bırı Yu nımarv tə

¹⁵ Zwezi-*Kərisə yi liù tə, v kəni *nimardun Yu də lià pwərə wa. Zwezi tıga, sə v jon lià tə, ba nə fwa cuna nimardwan tə máŋá wa. Yá lià tə, Yu nə kúrí, dàń wá na wozəŋə tə, v nə kàn nii, sə v pa ba. Tə wozəŋə təntə wulə máŋá mama wuuu, tə ga ba cùgà.

¹⁶ Liù wáá sagı v púpúnı, ku nə bırı nətv tə, ba nə me, sə ba tərı v jıjə, də v nə tıga. Ku dàń nə yi v tıan kwa nə, ba me, sə ba swın v wiən tə tarv yoo. ¹⁷ Ku yi cígá, tıan kwa, wotarı sagı jə funə, də liù tə, v nə púpúnı ku sagı tə, nə tıga. Liù tə, v nə púpúnı ku, nə wà tı, ku sagı tə ba funə jə.

¹⁸ Ku mù nə pın, Yu wà təntən nımarv tə tətə tún, də jana wà lwé. ¹⁹ Ku yi cígá, *Moyizə dí yáá v kərı Yu *nii tə mama, ndə ku nə púpúnı Yu nii sagı tə wa nətv, *Yızərayelə lià tə mama yáá con. Ku kwa nə, v ti nabii jana, də butulan jana, də níá, v kə duən nə. U kén tıú don vuran, ba nə boŋə yızopə, də piə kuran tə nə yi ndə gunən nəstıan nə, v kə jana tə wa. U dàń li tə, v mí v kə Yu nii sagı tə, də lià tə yuu wa. ²⁰ Máŋá tə nə, v nə wulə v mí tə, v kəni ba nə, v swın

ba con, v wú: «Kv tē yi jana tē, Yu nē ma kēni v nīmarv tē v mē dē á mē pwərə wa, sē á zīlī kv nīmarv tē nīi». ²¹ Kv kwa nē, v yáá mī tē jana tē nētv, Yu *wulu gansili tē yuu wa, dē tutunzila tē mama yuu wa, ba nē yáá ma fwa Yu tutunji tē. ²² Kv nē yi dē Yu nīi sagi tē mē, tutunzila tē zōni mama, durən sīn tē nan dē jana tēntē. Yá jana dān nē wā lwé, Yu bá sēe, v kwēn cōna tē, v li nē mē dē wá pwərə wa.

Zwezi-Kərisə vəli Yu sàh, nē mē yiri

²³ Wiən tē, ba nē ma fwa Yu tutunji tē dí yáá nē, yà yi Yu sàh wiən tē nyinyiga. Tē wiən tēntē yà mē, sē ba sīn tē jana wa. Yá Yu tutunzila, tē nē wulə v sàh nē, dē mē, sē ba sīn tē jana wa. Kv mē *jonji tēntē mē, sē kv doni. Kv mē nē yi Zwezi jana tē. ²⁴ Zwezi-*Kərisə wā Yu *wulu gansili tē, ləzoni nē fwa dē ba jìàn, wa zwī. Kv gansili tēntē yi Yu sàh tē nyinyiga. Yá Zwezi-Kərisə mē dān zva Yu sàh tēntē wa. U wulə kv wa sív nē, v lòrì Yu v pīn nēba, Yu yáá con. ²⁵ U wā lá zwī, sē v fwa jonji nēe kapovv, ndē Yu *jonwana yun tìàn nēkwia tē nē. Ba mē nē yáá zv Yu wulu gansili tē dəyaa tē wa bīni mama, dē wiən duən jana. Zwezi-Kərisə mē yi v zva lá dē v tētē jana. ²⁶ Kv yà nē wā nētv yīn, v yà wá dé càn nēe kapovv, kv nē zīgī luv dēn laŋv máná, kv ja vəli wuuu. Cígá, v twī, v bīri v tìàn naa nēdv, sē v ma zwēe fuən máná tē. U tì v tìàn, v ma fwa jonji, v ga twá v jonji tē nē, v ma cùgù cōna dīàn. ²⁷ Liù mama yi naa nēdv cīci nē, v mē, sē v tī. Kv kwa nē, kv tíú vələ Yu yáá con,

sə Yu bürì v bürà. ²⁸ Mə nətʋ nə, kv pa Zwezi-Kərisə nə. U tì v tiàn, v ma fwa jonji naa nədu cici. U fwa kv, sə v ma wàní v li là zənzən ba cuna wa. U tə wá pií v buri v tiàn, nəε bələ nii nə. Yá kv dàń nə kúv tà, sə v li là ba cuna wa, kv yi, sə v jon là tə nə dàni wá.

10

*Zwezi-Kərisə twi, sə v fwa kv tə, Yu nə pià
(Eberə-ba 9.7-15, 23-28)*

¹ Yu *nii tə, v nə pin *Moyizə nə, yi ndə wozəŋə nə, tə nə biàn, nyinyiga nə. Yá kv dàń nə tà tə cígá cígá tə, nə nə wá na tə nə kv buri nəba. Yu nii yoo təntə pià, sə ba fwa *jwəŋə yiri nədu bini mama. Kv m̀v nə pin, Yu nii yoo təntə wàri là tə, ba nə boli Yu yira, kv pin ba yanì là tə, ba yoo mama nə zìən v yáá con, abada. ² Kv m̀v jwəŋə təntə yà nə jə diàn, sə tə sɪn ba là təntə cuna naa nədu, ba yà kúv bá pií, ba bún ba cuna tə yoo. Yá ba yà kúv bá pií ba fwa jonji, abada. ³ Yá kv dàń twá kv m̀v jwəŋə təntə nə, ba ma líi ba cuna tə yoo bini mama. ⁴ Kv nətʋ tə fwa, nabıran də butulan jana nə wàri ləzoni cuna tə li abada tə yiri. ⁵ Kv m̀v nə pin, máǵá tə, Zwezi-*Kərisə nə biàn luv wa, v swìn Yu con, v wú:

«N ba jonji, nə à yèé zilé wiən pià, yá n fwa yira, n pa nə. ⁶ Vána tə, ba nə gua, ba sɪri jwəŋə kúri tə yuu, də jwəŋə tə, ba nə fwa cuna yiri, ba n pùé poli. ⁷ Kv m̀v yiri, à dàń swìn n con, à wú: Nèń à nə, à twi, sə à fwa kv tə, n m̀v Yu nə pià. Kv m̀v

yoo təntə yi ku púpóní n sagi tə wa à mù yiri».

⁸ Zwezi-Kərisə dí yáá, v swìn Yü con, v wú:

«N ba jwəŋə də zilé wiən jələ. N ba vana tə, ba nə gva, ba suri jonji kúrí yuu, də jwəŋə tə, ba nə fwa cuna yiri, jələ. Tə ba n pùé poli».

Yá Yü nii tə, v nə pin Moyizə nə, biri də, tə jwəŋə təntə mama mə, sə tə fwa. ⁹ Zwezi-Kərisə kúbù pii v swìn, v wú: «Nəń à nə, à twi, sə à fwa ku tə, n nə pià». Ku nətv dàń pià ku biri də, Zwezi-Kərisə mù ken fuən jwəŋə tə vən nə. U lwań tə də, v mù tətə jonji tə. ¹⁰ U fwa ku tə Yü nə pià. U ti v tətə ləzwəndɔɔ tə, v ma fwa jonji, v pa nəba naa nədv cici, ku mù dàń nə pin, nə sin nə tiàn, nə li nə cuna wa.

¹¹ Yü jonwanv mama mù yi dun mama, v ziga yu nə, v fwa jwəŋə máńá mama, Yü yáá con. U yáá fwa jwəŋə yiri nədv, də v bwé, yá tə jwəŋə tə wàri cuna tə li abada. ¹² Zwezi-Kərisə mù fwa jonji nədv cici, cuna yiri, ku nə dé lá, máńá mama wuu. Yá ku kwa nə, v yi liù tə, v dàń nə jèé Yü jizən* vən nə. ¹³ Síún nə, v dàń yi v dànì, sə Yü kə v dɔŋa tə v nəɛ dən. ¹⁴ Zwezi-Kərisə twá jonji nədv nə, v pa lià tə, v nə sin ba cuna v li, yoo mama dàń ziən máńá mama, wuu.

¹⁵ Yü-*Sinu tə də biri ku nətv tə nəba. Ku mù nə pin, ku dí yáá, ku swìn, ku wú:

¹⁶ «*Yuu-Tiu swìn, v wú: <Á nəŋə *nimarv tə, à nə wá fwa də ba, ku dian təntə kwa nə. À wá tún à conji tə ba pubɔŋa wa, máńá, ku

* **10:12** 10.12 Ka jèn piú jizən vən nə yi dun bwálí.

tə nə bìn wa. À ga wá pa, ba ja tə ba waa
con>.»

¹⁷ U tə swìn ku kwa nə, v sùrí lá, v wú:

«À kùb ba pìi à líi ba cuna tə, də ba yokukwınan
tə, ba nə tın, tə yoo».

¹⁸ Yı nə kwən cuna v lı, ku kùb wà me, sə ba
fwa zilé wiən, ba ma lı tə cuna təntə.

Nə dànà ká pıi nə va nə kwa!

(Efəzə tián 2.13, 18; 4.14-16; 6.4-20; 12.25-29)

¹⁹ À nubıa-ba, Zwezi nə lwá v jana tə pın, nə
yèé cígá mama, də nə jə cwəŋə, sə nə zv bwálí
tə, Yı nə wulə, yá fən ga təl. ²⁰ Zwezi sùrú
cwəŋə nədın, v pa nəba. U cırv mimii nii gànò
tə, ku nə pwèe nə mù də Yı duən nə. Ku cwəŋə
təntə pın mı là nə. Mimii nii gànò tə nə cırv
tə yı, ku bırı Zwezi tətə ləzwəndɔɔ tə, ba nə paa
dagarv tə yuu wa. ²¹ Yá nə dāń jə Yı jəwına
yun tián nəkwıa, ba nə tın, sə v ya Yı diè tə
yuu wa. ²² Ku mù tə yırı, nə dāń fàrá nə boli
v yıra də bıcan nədın. Nə kənə nə waa mama
mıámıán Yı nə wuu. Nə pıan, Zwezi jana tə
sın nə pubınkukwınan tə, tə lı, sə nə ga swe nə
yıra də níá tə, nə ba durən jə. ²³ Yı fwa nıkanı.
Yı mù yáá fwa máńá mama ku tə, v nə swìn də,
v wá fwa. Ku mù nə pın, nə kùb dànà ká pa nə
jìàn gwàrì, nə swián ku tə, nə nə jə ku yala tə
yoo. ²⁴ Nə ywàńá duən yuu. Nə dańa duən jìàn,
sə nə ma wàní nə sónı duən, nə ga fwa ku tə nə
ziən. ²⁵ Nə dànà ká dəri, nə yá nə Kərisə là púlí
tə nə, ndə ku nə yı là duən yofwamıvın nə, ba
nə yáá kùb ba ba púlí tə wa twi. Nə dańa duən

jìàn. Nə fwa nətv wuuu, nə sùrí lá, nə nə yèé də, Yuu-Tiu Zwezi-Kərisə túrí diun tə bwələ yiri.

²⁶ Nə yèé cígá tə, nə ga sèe ka də. Ku kwa nə, nə nə siri, nə fwa cuna, nə dàń mɛ, sə nə yəni də, jonɪ tələ, ku nə wá li tə cuna tə nə yuu wa.

²⁷ Də nə nə fwa ku yoo tə, yoo tə, ku dàń nə ga, ku mù nə yi, sə nə dàn yoo tə, nə wá bà də nə vɪvaga. Ku mù nə yi Yɪ bɪrà tə, də mən, tə yoo nə cà, tə nə wá dé Yɪ dɪɲa tə. ²⁸ Á yèé də, liù nə cùgù Yɪ *nii tə, v nə pɪn *Moyizə nə, ku mɛ, sə là tə nə ni wá, yí bələ, nə à yèé batwa, ba swɪn də, v cígá cùgù ku. Ku kwa nə, ba dàń wáá v mù liù təntə ba gwɪ, ba ga ba v yinəgə dəri.

²⁹ Mə ku yi nətv, ku pa liù tə nə, v nə cùgù Yɪ nii tə, v nə pɪn Moyizə nə. Yá liù tə, v nə yalɪ Yɪ-Biu tə, ku dàń wá yà nətə, ku pa v mù nə? Ku tíú təntə zɪnɪ *nimarv jana tə, tə nə sɪn wá, tə li v cuna tə wa. Ku tíú twɪn Yɪ-*Siɲu tə, ku nə pɪn, nə lwarɪ Yɪ pubwanv tə. Ku mɛ, sə ku tíú na càn, v doni. ³⁰ Nə yèé Yɪ zəni, v nə swɪn, v wú: «Á yágá, sə à mù nə fwɪn à lɪɲa là tə nə vɪga tə yuu wa. À wá ɲwɪn ku tə nə mɛ də ba liù mama, à pa wá». Ku tə nə sùrí lá nə, ku tə púpóní Yɪ sagɪ tə wa, ku wú: «À mù Yuu-Tiu wá bɪrɪ à là tə bɪrà». ³¹ Ku yi càn nəfarv, ku pa liù tə nə, Yɪ tə, v nə wulə mi wa, nə wá ja, v kə v jìàn wa!

³² Á lie á tìàn, ku tə nə tvn, ku le máɲá tə wa, á yíá nə twi tə porɪ Yɪ cwəɲə tə wa. Ku máɲá tə wa, á dí càn zənzən, yá á ga zɪɪ diàn, á dé diàn də yaɲwɪa. ³³ Diun don nə, á yi ba yáá twɪn, ba

pa, á dé càn là tə me yáá con. Nə à yèé, á yáá kə á nii là tə kwa, ba nə fwa tə yìèn tə ba yira.

³⁴ Á cígá sèe, á dé càn, də là tə nə wulə bǎn diè wa. Á sèe, sə ba jon á jǐjə wiən, də pupwən, á nə yèé də, á jə jǐjə wozəŋə tə nə dwə nətʉ, tə nə wulə wuuu, tə bá zwèe, yiri. ³⁵ Ku mù tə yiri, á dànà ká pa, fən ja aba yoo wa. Ku mù nə wá pa, á na ŋwírán, tə nə dáá. ³⁶ Á yi là tə, á nə me, sə á ja pínú wuuu, á dànà ka píí á kə kwa, á ma fwa ku tə, Yı nə pìà. Á nə fwa ku nətʉ tə, á wá na ku tə, Yı nə kàn nii, sə ʋ pa aba. ³⁷ Ku púpúní Yı sagı tə wa, ku wó:

«Ku ga mǎǎ́ mancın, sə liù tə, ʋ nə bìn tə, bà. U wá bà sún sún. ³⁸ Liù tə, ʋ nə ken ʋ waa à nə, ʋ yi cígá tíú à yáá con. Ku tíú ga wá yà mu wa, ku nə ba zwèe, Yı con. Yá ku tíú dàn nə píí ʋ kə ʋ kwa, à pùé kùbú bá ya ywání də wá».

³⁹ Nə mù tèlé də là tə, ba nə píí ba kəni ba kwa, sə ba jén. Nə mù yi là tə, nə nə keni nə waa Yı nə wuuu, sə ʋ jon nəba nə cɔna wa.

11

Nə kənə nə waa Yı nə wuuu, ndə nə nɪbara-tə nə

(Zwan 8.56; 1 Piyerə 1.8)

¹ Də liù nə keni ʋ waa Yı nə wuuu, ku dən nə yi bèèè? Ku dən nə yi, ʋ dí yáá, ʋ yèé də, ʋ jə wiən tə, ʋ nə jə tə yala. Yá ku yi, sə ʋ ya liù tə, də ʋ nə yèé də, wiən tə, ʋ nə ba na yii wa, wulə cígá cígá, ʋ ba tə yoo bèèé.

² Nə nɪbara-ba tə ken ba waa Yɪ nə wuuu, kɔ m̀ yɪrɪ nə, Yɪ dān bɪrɪ də, ɔ pùé poli ba yuu wá.

³ Nə də keni nə waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, nə yèé də, kɔ yɪ kɔ twá ɔ sɔgɔ tə nə, lɔɔ ma fwa. Mə kɔ twá nətɔ, nə dān ma yèé də, kɔ yɪ, Yɪ twá wiən tə nə, nə yíá nə ba na, ɔ ma fwa wiən tə, nə yíá nə na.

(Tɔtvnan 7.2-7, 20-36)

⁴ Abelə* ken ɔ waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, ɔ ma fwa *jɔŋi, kɔ nə ziən, kɔ doni Kayen jɔŋi tə. Yɪ swɪn də, Abelə yɪ cígá tíú ɔ m̀ Yɪ yáá con, ɔ nə keni ɔ waa ɔ nə yɪrɪ. Kɔ m̀ nə pɪn, Yɪ ma sèe ɔ jon ɔ jɔŋi wiən tə. Abelə tɪga, yá ɔ nə ken ɔ waa Yɪ nə tə pɪn, ɔ sɔgɔ tə wulə.

⁵ Enokə ken ɔ waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, Yɪ ma tì wá tɪa yuu, ɔ ja d̀ ɔ con. Yɪ pɪn Enokə wà twá də tɪan, ɔ ma bà ɔ m̀ Yɪ *sàán. Yá ba yà kúè wàr̀ wá, ba píí ba nɪ, Yɪ nə tì wá, ɔ kə ɔ con tə yɪrɪ. Yá máŋá tə, Yɪ tə nə wà Enokə tì, ɔ ja d̀ ɔ sàán nə, ba swɪn ɔ yoo də, ɔ ya liù tə, ɔ nə poli Yɪ pùé. ⁶ Kɔ yɪ liù tə, ɔ nə ken ɔ waa Yɪ cɪcɪ nə wuuu, nə wáá Yɪ pùé ɔ poli. Liù tə, ɔ nə boli Yɪ yɪra, ɔ mɛ, sə ɔ pa cígá də, Yɪ wulə, Yɪ ga yɪ liù tə, ɔ nə pɪn ŋwírán lià tə nə, ba nə pìà wá.

⁷ Nowe ken ɔ waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, Yɪ twá kɔ nə, ɔ ma bɪrɪ wá yìèn, tə nə biàn, tə yà nə ba na yíá wa. Ʋ tì Yɪ sɔgɔ tə, ɔ ma fwa cígá. Ʋ fwa níá yuu bori nɛfarɔ, sə ɔ ma jon ɔ

---

* **11:4** 11.4 Abelə də Kayen yà yɪ nubɪa. Ba bələ tə mama yà yɪ Adamə də Èvə bɪa. Kayen nə gwa Abelə.

diè lià. Ku yoo təntə, v nə fwa, ku burɪ də lià† tə duən tə mama fwa cɔna. Yá v dān nə ken v waa Yɪ nə tə pɪn, Yɪ lwarɪ wá, ndə liù tə nə, v nə yɪ cígá tíú v mù Yɪ yáá con.

⁸ *Abərahámə ken v waa Yɪ nə wuuu. Ku mù nə pɪn, Yɪ nə kúrí wá, v sée Yɪ nii tə. U vèli lɔv don wa, Yɪ nə kàn nii də, v wá pa wá. Máná tə, v yà ma vèli lá, v yà yèrì bwálí tə, v nə vèlə.

⁹ Abərahámə ken v waa Yɪ nə. Ku mù nə pɪn, v va v jèn lɔv tə wa, Yɪ nə kàn nii də, v wá pa wá. U yɪn vee ku lɔv nii təntə wa bɪna də bɪna. U mù də v bia bələ tə nə yɪn gansilə tə wa. Ku mù nə yɪ *Yɪzakə də *Zwakɔbə. Yɪ kàn ku mù nikanɪ təntə Yɪzakə də Zwakɔbə də con, ndə Abərahámə nə. ¹⁰ Abərahámə cígá yà dānì, sə tɪv tə lwè, sə ku dəkúu də ga ja diàn. Yá Yɪ dān nə tún ku tɪv tə dəkúu, v mù ga nə lwè ku də.

¹¹ Sara ken v waa Yɪ nə wuuu. Ku mù nə pɪn, Yɪ pa, v wàní biù v lɔrɪ. Yá v yà ga yɪ liù tə, v nə jigə kazɔv, v kùv wàrì biú v lɔrɪ. Sara yà yèé yoo nədv. U yà yèé də, Yɪ ba v nikanɪ yuu wa zaŋa. ¹² Ku mù nə pɪn, máná tə wa, Abərahámə, v nə yɪ bɛɛ nədv, nə twi v bwànì, v nɪ dwíí. Ku kwa nə, dwíí təntə púlí ndə kacɪlɛ nə lanworu wa. Ba dáá ndə mɔv nii kasɪv də nə. Ba wàrì Abərahámə bia tə nii ba gəlì.

¹³ Mə lià təntə mama nə keni ba waa Yɪ nə wuuu, ba ga tɪ, də ba tə wá wiən tə nɪ, Yɪ nə kàn nii, sə v pa ba. Ba mù yɪ, ba zɪgɪ kwa, ba na wiən təntə, ba ga fwa pupwən tə yɪrɪ. Ba swìn

† **11:7** 11.7 Ku máná tə wa, Yɪ pɪn dwà nəfarv nà, lià tə duən tə mama ga tɪ, ba mé ku níá tə wa.

nəpon nəpon də, ba yi vərə, ba nyina tiv ga tëlé tia ka tē yuu wa. ¹⁴ Llà tē nə swìn ku nətə tē, biri nəpon nəpon də, ba pià ba nyina tiv. ¹⁵ Ba yà kùv ba ku tē, ba nə nan ba yá, tē yoo buṇa. Ku fira yà nə jə ba, ba yà tē wàá cwəṇə ba ni, ba pií ba vèli ba sàń təntə wa. ¹⁶ Ku cígá mama yà yi tiv tē nə ziən, ku doni won don mama nə, ba yà pià. Ku yi bwálí tē nə wulə Yu sàń nə, nə ba pià. Ku mù nə pɪn, cavira ba Yu jə, sə ba ja wá, ba bon ba nyina Yu. Ku yi cígá, v tətə nə tanɪ tiv, v pa ba.

¹⁷ Abərahámə ken v waa Yu nə wuuu. Yá Yu dàń yà pià, sə v ja Abərahámə dèn nə. Yu lòrì wá, sə v ti v biú Yizakə, v ma fwa jonji v pa wá. Abərahámə dàń ma ti v bidva kələn tē, sə v ma fwa jonji, v pa Yu nə. Máná tē, Abərahámə fwa ku yoo təntə, də Yu dí yáá, v kàn nii də wá nɛɛ kapupu. ¹⁸ Yu yà swìn Abərahámə con, v wú: «Ku wá twá Yizakə, n mù Abərahámə n ma na bia». ¹⁹ Abərahámə yà yèé də, Yu jə diàn, sə v zìn tɪga tətə tian wa. Ku mù nə pɪn, Yu ma pií v pa wá v biú Yizakə, ndə v nə tɪga, v pií v bwin v nan tian wa.

²⁰ Yizakə ken v waa Yu nə wuuu. Ku mù nə pɪn, v ma lòrì Yu, sə v fwa zəni, v pa Zwakəbə də Esau‡ nə, yìèn tē yiri, tē nə biàn.

²¹ Zwakəbə ken v waa Yu nə wuuu. Ku mù nə pɪn, máná tē, v tian nə yí, v twɪn Zwəzefə bia tē duən kwa, v lòrì Yu, sə v fwa zəni, v pa ba liù mama nə. Yá v nyí v daduu yuu, v kwá tia, v pa dun Yu nə.

---

‡ 11:20 11.20 Zwakəbə də Esau yà yi Yizakə bia.

²² Zwɔzefə§ ken v waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, v tɪan mánǎ nə yí, v swìn *Yɪzərayelə lià ka nan *Ezɔwipətə nagwanaa tə wa yoo. U pɪn ba nii, sə ba lwarɪ nətɔ, ba nə mɛ, sə ba fwa də v kurən tə.

²³ *Moyizə nyɪna-ba ken ba waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, ba nə lɔrɪ wá, ba jɪn wá, ba sègè cànɪ batwa, ba nə nɪ də biú tə zɪən yɪrɪ. Yá fən wà ba jɪn, sə ba cùgù nii tə, Ezɔwipətə pìú* Farawon tə nə tún. ²⁴ Moyizə ken v waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, v nə twi v jɪ bɛɛ, v vɪga, sə ba bon wá <Ezɔwipətə pìú Farawon b̀á biú>. ²⁵ U yá wáá ywání, v dé, v ga fwa pupwən cɔna wa, kɔ nə bá dǎn kɔ ma zwèe. Yá v kúrí v tì, sə v dí càn də Yɪ lià tə. ²⁶ Kɔ yɪ nywarɪ ɲwírán tə, v nə wá na yáá nə v ywàǎá. U nɪ də, v nə dí cavɪra *Kərisə yɪrɪ, kɔ jə jɪjə zənzən. Kɔ nywarɪ tə dwə wiən tə, tə kwənə nə dáá, v nə wá na Ezɔwipətə nagwanaa tə wa. ²⁷ Moyizə ken v waa Yɪ nə wuuu. Kɔ m̀ nə pɪn, v nan Ezɔwipətə nagwanaa tə wa. Ezɔwipətə pìú tə lɪɲa dǎn zàn v yuu, yá fən ga ba wá jə. U jɪn wɔdɪv zənzən, ndə kɔ yɪ v m̀ na Yɪ tə, liú don nə wàrɪ v nɪ. ²⁸ Moyizə ken v waa Yɪ nə. Kɔ m̀ nə pɪn, v dɪ cànà tə, ba nə bonjə *Pakə, dèń. U pɪn, ba kə vǎná jana mimɪə tə nii nə, sə tɪan *malɪka tə dǎn ká bà, kɔ gv Yɪzərayelə lià tə liú mama təntən biú.

---

§ **11:22** 11.22 Zwɔzefə yɪ Zwakobə bɪa fugə bələ tə wa fugə nədɔ nii biú. U nubɪa tə jɪn wá, ba yè baywələ yuu wa, ba ja va Ezɔwipətə. U dí càn zənzən, yá kɔ kwa nə, v dǎn jɪgə pìú.

* **11:23** 11.23 Ezɔwipətə pìú Farawon yá pià, v gv bisɪmabari tə mama, Zwifə-ba nə lɔrɪ. Kɔ m̀ nə pɪn, ba sègè Moyizə.

29 Yizərayelə lià tə ken ba waa Yıı nə wuuu. Ku mù nə pın, <muυ nəstıan> tə níá tə pwèe, ba ga twá ku wa, ba va tia nəkurυ yuu, ba nan. Yá Ezwipətə nagwanaa lià tə mù nə pìà, sə ba galυ, níá tə púé ba mama yuu nə, ba ga mé lá.

30 Yizərayelə lià tə ken ba waa Yıı nə. Ku mù nə pın, ba kıkarı Zweriko béró naa tə dian barpe, ku ga làn ku tu buυυ.

31 Kacwarυ don yın lá, ba nə boηə Rahabə. U də ken υ waa Yıı nə wuuu. U mù kan təntə jın Yizərayelə lià tə zəni. Ba lià təntə yà twi, sə ba balı Zweriko tu tə, υ mù ga nə jın ba, υ sègè. Ku mù nə pın, Yizərayelə lià tə nə gva lià tə, ba nə wà Yıı nii zilí tə, ba yá υ mù.

32 Bèèèe tətə nə à kúù wá swın? Máná tələ, sə à swın Zwedeyon, də Barakə, də Saməson, də Zwefəte, də *Davidə, də Samıyelə, də Yıı nii *sùsùná tə yoo. 33 Ba mù lià təntə ken ba waa Yıı nə wuuu. Ku mù nə pın, ba ta kúù də payun duən, ba ga dé diàn. Ba fwa yìèn tə də cígá, ba na won tə, Yıı nə kàn nii, sə υ pa ba. Ba pın, gərən níó pú. 34 Ba pın, mən tə nə jə kələ kələ dəηi. Ba gùrí ba jén lià yáá nə, ba nə yà pìà, sə ba gv ba də lagurı sián. Ba yà ba diàn jə, yá ba ga píı ba na diàn. Ba yın babıa kúù wə, ba ta vərə tə, ba nə yı ba dıηa, ba dıηı. 35 Kana duən yın lá, ba nə ken ba waa Yıı nə wuuu. Ku mù nə pın, ba píı ba na ba lià tə, ba yà nə tıga, də ba bwin ba nan tıga wa.

Yá ba kúù ken càn zənzən lià duən də nə, ba ga vi, sə ba pìà cwəηə, ba ma jén tə càn tə yáá nə. Ba yà kúrí yozəηu, tə nə dwə, ba tı. Ku mù

nə yɪ, sə ba pɪí ba bwin ba nan tɪga wa. ³⁶ Ba twɪn ba wa lià duən. Ba mà ba də fɪfuran. Ba vwa ba də banzala, ba kə bán dii wa. ³⁷ Ba dɪlɪ ba wa lià duən də kapana, ba gv. Ba za ba lià duən, ba gwəŋə bələ. Ba gva ba wa lià duən də lagurɪ sɪán. Ba wa lià duən ba dii jə, sə ba pəń. Pee də b̀nɪ́ tanan nə yɪ ba ganan. Ba ba won mama jə. Lià fwa ba con zənzən, ba pa ba dé càn. ³⁸ Ba yɪ lià tə, ba twá kasɔɔ də pɛɛn yuu wa ba ywaŋa. Pɛɛn kwələn də tɪbunan buran wa nə, ba zwɪ ba pəni. Kɪ cígá wa nə, lià təntə yɪ dun tɪán Yɪ yáá con, ba doni lià tə, ba nə wulə lɔv kɪ tə wa. ³⁹ Ba lià təntə mama ken ba waa Yɪ nə wuuu. Kɪ mù nə pɪn, ba poli Yɪ pùé. Yá də kɪ mù tə mama, ba yíá wà won tə nɪ, Yɪ nə kàn nii də, v wá pa ləzoni nə. ⁴⁰ Cígá, Yɪ yà tanɪ won nəzəŋu kɪ nə dwə, v tún nə nə. U swɪn də, v wá twá duən, v pa kɪ mù won təntə, nə mù də ba mù mɛ nə. Kɪ mù nə pɪn, ba mù lià təntə mama bá yí bwálí tə wa, ba yoo mama nə wá yà zəni, də nə nə twá nə tələ ba wa.

12

Càn nə yí nəba, sə nə tə va yáá wuuu!

(1 Korəntə tɪán 9.24-27; Filipə tɪán 3.11-14; 1 Piyerə 2.21-24)

¹ Fuən lià təntə mama, ba nə ken ba waa Yɪ nə tə, də yɪ ndə nə nə. Yá ba mù dāń nə bɪrɪ nəba, nətv nə nə mɛ, sə nə kə nə waa Yɪ nə wuuu. Kɪ mù tə yɪrɪ, nə mɛ, sə nə dɔgv yìèn tə mama, tə nə cì nə nə, tə pa nə wàrɪ yáá nə vɛli, sə nə ga dɔgv cuna tə mama, nə nə wulə tə

wa. Nə dān mε, sə nə dəri nə va, nə yí bwálí tə, Yı nə pìà, sə nə va nə yí, də pínú. ² Nə kənə nə yía Zwezi yuu wa. U mù nə yí liù tə, nə nə twá v nə, nə ma kə nə waa Yı nə wuuu. U mù ga nə wáà v pın, nə vèli nə yí bwálí tə, nə yoo mama nə wá yà zəni. U sèe v pían v pa ba ja wá, ba paa dagarv yuu wa, ba gv. U wà ku jələ ndə cavıra nə, v ga yəə pupoli nii nə, ku nə tégé, ku dānì wá. Sıún nə, v dān jəə Yı jızən* vān nə, Yı pàrì tə wa.

(Apokalisə 3.19; 1 Piyerə 1.6-7, 13-17)

³ Á dānà ká pa á jìàn gwàrì, sə á pìi á kə á kwa. Á buja Zwezi yoo. Cuna là fifın wá zənzən, v ga pían. ⁴ Á wulə á jaŋa, sə á lı á tìàn cuna wa. Yá á liù mama tə wà jaŋa təntə jan, v tı ka wa. ⁵ Ku yı á swèeé də, á nə yı Yı bia tə, Yı kàrì aba naaa? U swìn, v wú:

«À biú, də *Yuu-Tiu nə fıri mú, sə v ma kàrì mú, sə n bún zəni, ku tà tvtv! U nə caga n nii nə, dān ká pa n pùé cùgù! ⁶ Yuu-Tiu yàá fıri liù tə, v nə swə, v kə cwəŋə wa. U yàá fıri là tə mama, v nə yəə də, ba yı v mù bia».

⁷ Á nə dó càn, ku yı Yı pìà, sə ku kwən aba. Ku nətı bıri də, Yı yı v ja aba, v ma fwa v bisíná. Biú wulə, v nyına nə ba wá fıri, sə v ma kə wá cwəŋə wa, naaa? ⁸ Də Yı nə ba liù fıri, ndə v bia tə mama nə, ku bıri də, ku tíú tà v mù tətə bisımaa, v yı liù don biú. ⁹ Nə nyına-ba tıa ka tə yuu wa, yàá fıri nəba, nə ga tə zılı ba nii. Ku cígá

* **12:2** 12.2 Ka jəh pìú jızən vān nə yı dun bwálí.

wa, nə dàń mə, sə nə zìlí nə nyina Yıı nii, υ nə dwə nə nyina-ba tia yuu, nə doni. Də nə nə zìlí υ nii, nə wá na mı tə, kú nə ba zwèe υ con. ¹⁰ Kú yı cígá, nə nyina-ba yáá fıri nəba, mánjá mancın wa, ndə ba pubuŋa nə pìà nətı. Yá nə nyina Yıı mù nə fıri nəba, kú yı, υ ma kwen nəba, sə nə ya là tə, yokukwıun mama nə təlè nə yıra, ndə υ tətə nə, mánjá mama. ¹¹ Mánjá tə wa, ba nə fıri nəba, kú yáá cùgà nə pùé nə. Yá tə mù càn təntə kwa nə, là tə, ba nə píní, ba nan cwəŋə nə, kú yáá pa, ba wàní ba tun tutunzəŋə zənzən, ba ma bıri də, ba yı cígá tìán Yıı yáá con.

¹² Kú mù tə yıri, á mə, sə á pa, á jìàn, tə nə gwàrì, də á nadwana, tə nə ba dıàn jə, pıi tə ja dıàn. ¹³ Á pıan, á nəe tı conjı, tə nə yı mənə mənə. Liù nə wulə á wa ndə gwànú nə, υ dən ká kwen, υ mà υ nəe nə υ dwan, sə υ na yazurə, υ ma va yáá wuu.

Á zıga dıàn, á dənà ká pıi á kə á kwa!

¹⁴ Á fwa kú tə mama, á nə wàá, sə bıcan sıé ya á mù də là tə duən pwərə wa. Á pıan á ya là tə, á nə yá á tıàn míámıán Yıı jıàn wa. Də kú nə tà nətı, á wàrì Yıı á nı. ¹⁵ Á ywàŋá á yuu nə zəni, sə á liù mama dən ká kwın Yıı pubwanı tə nə. Á kənə dıàn, sə á liù mama dən ká ya ndə tıv nə, kú ŋunan nə cà. Liù nə yı nətı, υ yáá cùgù là tə duən tə mama, υ pa ba də cà.

¹⁶ Á dənà ká pəń duən vee vee. Á dənà ká cùgù Yıı cwəŋə tə, á kə durən kú nə! Mə nətı nə Esau fwa. Esau yı *Zwakəbə zıunı. U ma tı υ nəkwıunı tə, υ ma lárı wodıu zıŋa nədu υ nyánú con, υ dé.

¹⁷ Á yèé də, ku kwa nə, v kwi yinua, v ma pìà, sə v nyina tə lòrì Yü, sə v fwa zəni v yira. U dān yà pìà, sə v pií v jon v nəkwini tə, v nyánú tə con. Yá v nyina tə viga, v wà sèe.

(Apokalisə 21.2-3; Eberə-ba 2.1-3; 10.26-35)

¹⁸ Á mə, sə á lwarı də, á nıbara-ba tə yı ba boli paan yira, ba ma lwarı Yü. Liù yà wáá ku mù paan təntə yira v janı. Mənvoo yà jə paan təntə yuu wa. Ku yuu yà yı yikunu, voo ga fuli lá zənzən. Yá ku dān nə tà nətv á mù con. ¹⁹ Ba nı nabwana kori ku paan təntə yuu wa. Ba nı Yü də sɔgv lá. Ba nə nı sɔgv təntə, fən jun ba. Ba dān lòrì, sə kori tə dān ká pií ku bwé. ²⁰ Yoo tə, Yü yà nə pın ba nii ku yuu wa, yà dwə ba jìàn. Yü swın, v wú: «Liù nə dwen paan tə yira, nə à yèé ku nə yı vanı tətə, ba mə, sə ba dıı ku də kapana, ba gv». ²¹ Tə mù yièn tə ken fən *Moyizə wa, v swın, v wú: «Fən jə nə, à vıvaga».

²² Yá ku tà nətv á mù con. Á mù boli paan tə yira, ba nə boŋə <Siyon†>. Mə ku mù paan tə yuu wa nə, Yü tə, v nə wulə mıı wa, tiv tə wulə. Ba boŋə ku tiv təntə *Zwerizalemə. Ku wulə Yü *sàñ nə, yá *malıke miliyın dān wulə lá, tə dé cànà. ²³ Á yı á boli Yü təntən bisíná púlí tə yira, v nə púpúnı ba yira sagı wa Yü sàñ nə. Á tə yı á boli Yü yira, v nə bürı luv tə mama bürà. Á tə kùv yı á boli lià tə yira, ba nə jigə cıgá tián Yü yáá con, ba yoo mama ga ziən. ²⁴ Á twi á yı Zwezi yira, v nə kəni *nimarv nədvın Yü də ləzoni pwərə wa. U mù nə lwá v jana, v ma sın

---

† **12:22** 12.22 Siyon yı paan tə, Zwerizalemə nə lwə ku yuu wa, yırı nədwan.

nə cuna. Tə m̀ jana t̀ntə biri ǹba won t̀, ku ǹ zìen, ku doni won t̀, Abelə jana t̀ ǹ biri ǹba.

²⁵ Á cia á t̀àn ǹ, á dànà ká v̀, sə á cugv sugu t̀, Ỳ t̀ ǹ sẁn á con. Fuən lià t̀ v̀ga, sə ba cugv v̀ nii t̀ tia ka t̀ yuu wa. Yá ku dàn p̀n, ba yà wàr̀ càn t̀, Ỳ ǹ wá kə ba ǹ, yáá ǹ, ba jén. Ỳ ỳ v̀ nan v̀ sàń, v̀ bà, sə ǹ cugv v̀ sugu. Nə ǹ pià, sə ǹ jén càn t̀ntə j̀n wa, ǹ dànà ká v̀vəri ǹ kwa, ǹ ma sá v̀ nii t̀. ²⁶ Fuən t̀ ǹ, Ỳ sugu t̀ p̀n tia vuvugu. Síún ǹ, Ỳ kàn nii v̀ pa ǹba d̀, v̀ bá pa tia c̀c̀ vuvugu. Ku dàn ỳ tia t̀ d̀ lanworu t̀ m̀ ǹ wá vuvugu. ²⁷ Tə m̀ s̀ràn t̀ntə, v̀ ǹ sẁn ǹtv t̀, biri d̀, wiən t̀ mama, liù mama ǹ wàr̀ v̀ fwa, t̀ ǹ wáá t̀ vuvugə, t̀ wá vuvugu t̀ jén. Yá wiən t̀ m̀, t̀ ǹ wàr̀ t̀ vuvugə, wá yà lá, t̀ ba jén. ²⁸ Nə dàn kəni Ỳ l̀èèè, v̀ ǹ p̀n ǹba pàr̀, ku ǹ wàr̀, ku lwàní t̀ ỳr̀. Nə bẁa v̀ ǹ, ndə ku ǹ ywán d̀ wá ǹtv. Nə zìlé wá, ǹ ga twá v̀ cwəŋə t̀ ǹ zəni. ²⁹ Cígá, ǹ nỳna Ỳ t̀ ỳ ndə mən ǹ, t̀ ǹ d́ wuuu.

13

Kwìə bwálí

(Romə t̀án 12.10, 13, 15; Matìə 19.4-6; 1 Tesalonikə t̀án 4.3-7; 1 Timote 6.6-10)

¹ Á m̀, sə á s̀ní á duən *Kərisə lià t̀, máná mama. ² Á dànà ká swèèè v̀rə ǹ twi, ba z̀r̀ á yuu wa, sə á ja ba zəni. Lià duən fwa ku ǹtv, ba ja *malìkə zəni, t̀ ǹ twi, t̀ z̀r̀ ba yuu wa, ba ga wà lwar̀ d̀, ku ỳ malìkə ǹ.

³ Á ywàṅá lià tē yuu, ba nē wulə bān diè wa. Á pīan ku ya ndə á mù, də ba mù mē yà nē wulə ku bān diè tē wa. Á ywàṅá lià tē yoo, ba nē kēni càn ba nē. Á pīan ku yà ndə á mù, də ku tián mē, nē ba kēni tē càn tē wa.

⁴ Liù mama mē, sē v zìlí kasweri. Yá kan də v bari wà mē, sē ba tun durēn yièn ba kasweri tē wa. Yu tē wá buri lià tē bura, ba nē pēni duēn vee vee. Yu tē wá buri lià tē bura, ba nē cwàri.

⁵ Á cia á tián nē. Á dānà ká fin á yía mama, á kē sēbiu yuu wa. Á yana pupwēn wa, də ku tē, á nē jē. Yu tētē swìn, v wú: «À bá yá mú. À bá vāri mú, à dugv abada». ⁶ Yu nē swìn ku nētv dān pīn, nē liù mama jìan wāá tē daṅa, sē v swìn, v wú: «Fēn ba nē jē, ləzwēnə wāri nē won, v fwa. Yu nē saṅa nē, máṅá mama».

(1 Tesalonikē tián 5.12-13)

⁷ Á lie lià tē yoo, ba nē yīn á yáá, ba kē aba Yu cwəṅə tē wa, ba ga swìn Yu sugv tē, ba bīri aba. Á lie nētv tē, ba nē twá Yu nē, ku ja va, ku yí ba tián. Á kēnə á waa Yu nē wuuu, ndə ba nē ken ba waa v nē wuuu, nētv.

⁸ Zwezi-*Kərisə ba lwānī mama. U yi won nēdv, dián də zēn, ku ja vələ máṅá də máṅá tē, ku nē ba zwēe. ⁹ Lià duēn wulə, ba bīri kārī nēdvra yirə duēn. Ku mù tē yiri, á ziga dián, lià tētē dān ká gīgarī aba, ba li Yu cwəṅə tē wa də sūrān duēn. Ku ziēn də, Yu pubwanv tē nē pīn, nē pubvṅa wulə bwáli nēdv. Yá ku dān nē yi conjī, tē nē bīri culēn wodirēn yuu wa, tē mù ba lià tē, ba nē twá tē culēn tētē nē,

saŋa. ¹⁰ *Zwifə-ba Yu *joŋwana tə fwa *jwəŋə Yu *wulu gansili joŋi kúrí tə yuu wa. Yá nə ja joŋi don, Zwifə-ba Yu joŋwana təntə nə wàrì ku wa joŋi won ba dé. ¹¹ Zwifə-ba Yu joŋwana yun tìán nəkwia tə yáá fwa joŋi, ɔ pa Yu nə. U yáá ja váná tə, ba nə gva, tə jana, ɔ ja zu dəyaa tə wa, ku nə yi Yu ciɔ nyiən, sə Yu ma wàní ɔ sèe, ɔ kwen cuna tə, ba mù də wá pwərə wa. Ba ga yáá ja váná tə mù tə, ba ja nan tiv tə kasɔɔ nii nə, ba suri. ¹² Mə ku yin nətu də Zwezi. U yi, ba gva wá tiv tə kasɔɔ nii nə. U dí càn nətu, ɔ twá ɔ tətə jana tə nə, ɔ ma sɪn ləzoni cuna, ɔ li. ¹³ Ku mù nə pin, nə mù dàń naŋa, nə va, nə jérí Zwezi, tiv tə kasɔɔ nii nə, sə ba yala nə mù də ɔ mù mɛ. ¹⁴ Tiv təlɔ tia ka tə yuu wa, nə nə wá yà lá máŋá mama. Ku mù yiri, nə dàń pià tiv tə, ku nə wá bà ku jèń. ¹⁵ Nə dàń mɛ, sə nə twá Zwezi nə, nə ma bu Yu nə máŋá mama. Ku mù bùrà təntə yi ku naŋa nə níí wa. Yá ku dàń yi ndə joŋi nə, nə fwa nə pin Yu nə, sə ku bu ɔ yiri nə. ¹⁶ Á dàná ká swèéé, sə á fwa zəni là yira. Á dàná ká swèéé, sə á fwa wuywan saŋu ba yira. Ku nətu yi joŋi nə, á fwa, á pin Yu nə, ku nə poli ɔ pùó.

¹⁷ Á zílɔ á yáá tìán nii, sə á mun á tìán ba yáá con. Ba mù nə ywàŋá á yun nə, ba ga mɛ, sə ba tún ku nii Yu con. Də á nə zilí ba nii, ba wá fwa ba tutuŋi tə də pupwən. Á nə ba ba nii zilí, ba wá caga á nii nə. Ba ga nə caga á nii nə, ku bá san á nə.

Sagı tə yígúré sùràn
(Romə tián 15.30-32; Kolosə tián 1.9-11; 1
Piyerə 5.10-11)

¹⁸ Á lwərə Yıı, á pa nəba. Nə yəé də, nə wà yoo mama cùgò. Máná mama nə swə, sə nə tun won tə, ku nə ziən. ¹⁹ À lòrì aba cígá mama. Á lwərə Yıı, sə v pa nə cwəŋə, sə à pıı à bà á con lala.

²⁰ Yıı nə pın nəba bıcan sié. U pın nə *Yuu-Tiu bwin, v nan tıga wa. U mù Zwezi dän yı ndə payırv nəfarv nə, v ywàŋá nə yuu, ndə payırv nə ywàŋá pee yuu nətv. U jın v tián, v ma fwa *jonı nə yırv. Ku dän twá v jana tə nə, v ma kə *nimarv nə mù də Yıı pwərə wa, ku nə ba zwèe.

²¹ Yıı nə wá pa aba dián, máná mama, sə á ma wàní á fwa zəni yiri mama, v nə swə. U mù nə wá twá Zwezi nə, v pa, nə tun ku tə nə ywán də wá. Lìà mɛ, sə ba bv Zwezi-*Kərisə nə, máná də máná, ku nə ba zwèe. Amına! ²² À nubıa-ba, à lòrì aba, sə á zùrì á yıra, á ma cugv sùràn mancın tə tə, à nə púpúnı á nə, sə à ma kwè aba.

²³ Á nəŋə suywáŋú: Ba lı Timote, v nə yı nə nubıu Kərisə yırv, v yà nə wulə bán diè. Á pià, sə à bà, à na aba. Də v nə twi à con fuən, à mù də v mù mɛ dän wá kə duən, nə bà. ²⁴ Á jùnà á yáá tián tə mama, də Kərisə lià tə mama, á pa nə. Lìà tə, ba də nə yı Kərisə nə tı, ba nə wulə Yitali nə, jùnı aba. ²⁵ Yıı nə wá fwa v pubwanv tə á mama yıra.

Yu soywánó sagı
Nuni, Southern: Yu soywánó sagı New Testament
Le Nouveau Testament en Nun

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nuni, Southern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

d18530a7-7259-5f23-92b6-70e3abe5f3fa